

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12
za četrt leta	6
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnice brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglaš

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi, se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slavoj Jenko.

Danes pišemo dne 12. avgusta 1902. To je pomemben datum za moža, pred čegar možkim ponosom, kakor kristal čistim značajem, neupogljivo voljo, železno vstrajnostjo in tisto abnegacijo v službi naroda, ki se ne plaši tudi skrajnih konsekvenc, se klanjajo ne le vsi oni, ki so mu somišljeniki, marveč sploh vsi, ako so mu le toliko pravični, da objektivno sodijo o njem in o njegovih delih.

Ta mož je Slavoj Jenko, mnogoletni in še sedanji župan v Podgradu ter mnogoletni bivši zastopnik naroda v deželnem zboru istrskem. Slavoj Jenko slavi danes petdesetletnico svojega na bojih, trudih, proganjaju in vseh prebogatega življenja. In žanjim slavi ta dan ves naš hvaležni narod, tapin v Istri, in z vso svojo dušo, z vsemi najtoplejšimi simpatijami in hvaležnim srcem smo danes v duhu zbrani vsi v tistem domu rodoljubja v Podgradu: vsi smo danes v duhu zbrani v hiši Jenkovi v Podgradu, kjer mu izrekamo čestitke povodom petdesetletnice in dajemo izraza čutu hvaležnosti za vse, kar je mož storil in trpel radi svojega prepričanja, radi svoje zvestobe, radi svoje ljubezni do naroda in radi neupogljivosti svojega značaja. Prošnje, da bi Slavoj Jenko tudi za bodočnost ostal svojemu narodu takov, kakoršen je bil doslej, ne izrekamo! Ker nam, ki vemo, kaj je Slavoj Jenko, bi se taka prošnja zdela žaljiva. Ne, možje izrezljani iz takega lesa, se ne spreminjajo...! V značaju Jenkovem, v vsej minolosti njegovi, je popolno jamstvo tudi za Jenka v bodočnosti...!

Biografije Jenkove ne bomo pisali. K večjemu da zabeležimo, da se je poročil v Trnovem na Kranjskem leta 1852. dne 12. avgusta, da je dovršil politehniko — da je torej visoko naobražen mož — in da se je pred 25 leti preselil v Podgrad.

Ako bi hoteli pisati Jenkov curriculum vitae od trenutka njegove preselitve v Podgrad, napisali bi — hočeš nočeš — debelo knjigo. V tej knjigi bi predstavili uzor-sopoga, vzglednega očeta in rodoljuba po volji božji — rodoljuba, ki je svoje rodoljubje praktično najprej izvrševal — v hiši domači. V tej knjigi pa bi predstavili tudi bojovnika, ju-

naka v javnem življenju. Zgodovina Jenkovi- vih bojov in trpljenja je zgodovina trpljenja in proganjaja našega naroda v Istri. Menda ga ni med bojovniki istrskimi moža, proti katerega osebi bi bile zlobnost, brezvestnost in maščevalnost nasprotnika in z istim zdru- ženi visoki činitelji uprizarili tolike goje in izrabili vsa sredstva, kakor se je to godilo proti Jenku. V službi sile, ki je hotela uni- čiti Jenka, je bil trop denuncijantov, ki so hoteli strupom infernalne klevete otemneti svetlo ime tega moža. Čim je kandidiral Jenko — bodi v občini, bodi za deželni zbor — vedno je bilo viharjev, bilo je toliko nasilja proti njemu, da so volilni viharji, kakoršnje sta videla podgrajska občina in podgrajski okraj, nekaj posebnega celo v Istri, ki ven- dar slovi zbog svojih volilnih bojov, zbog sredstev, s katerimi se v tej pokrajini volja velike večje naroda z brutalno silo tišči ob tla, da ne more priti do izraza in veljave...! Volilci Jenkovi so se morali prerivati na volišča takorekoč med ostrinami orožniških bajonetov. Iz vsakega koraka, storjenega od Jenka v korist javne blaginje, delali so zločine, ki naj možu vzamejo največje dobro: njegovo čast, njegovo dobro ime!! Zloba in sovražstvo sta tako ljuto proganjala Jenka, sta tako neumorno snovala svoje črne naklepe, da je bil mož vsaki hip v nevarnosti, da ga ob vsej njegovi kakor zrelo čistej vesti, ob vsej zavesti, da so mu bili namenjeni vsikdar najčistejši: v senoi bajonetov — odve- dejo v zapore. Kar si sploh more izmisliti človeška zloba, vse so poskusili proti Sla- voju Jenku.

Sovražna sila se je borila proti osebi Slavoj- a Jenka, a linise borila radi nje- gove osebe. Narobe: tudi oni, ki so proganjali Jenka, so dobro poznali in cenili njegova svojstva. Dokaz temu je nastopno dejstvo. Predno je kandidiral za župana, prišel je k njemu neki političen, še sedaj aktiven visok uradnik, ki mu je v imenu onih, ki so ga poslali, ponudil isti županski stol, s katerega bi bili isti činitelji pozneje najraje pahnili Jenka in ga moralno ubili. Jenko pa je odgovoril ponosno, da bi vsprejel to častle izrok na- roda!! — Ne vsprejme je iz rok nikogar drugega.

ovijal okoli mramornatega stebra z Zezovo glavo. Smehljala se je, kakor da bi hotela reči bratu: »Kaj drugega se hoče pričako- vati od tebe?« Navadno razpoloženje v gro- fovski rodbini je našlo v tej sliki resničen obraz.

Pokazavši vse to Meliti, jej je rekel Branimir: »Jaz bom srečen, ako boš tukaj ugodno živela.«

»Hvala ti za toliko pažnjo«, mu je od- vrnila Melita. »Vse je tako lepo, da nad- kriljuje moje pričakovanje.«

Eno uro pozneje se je zbrala družba v salonu domačinke. Alica je imela na sebi opravo iz creme-svile pretkano s plavico, radi česar jo je grof Slavomir predstavil družbi kakor Schönauerjanko, a Melita je imela svileni ivoir-opravo, desinirano en plein z lastovicami — nekaj secesionističnega. Obe mladi gospe sti bili predražestni v svojih spremenjenih toaletah.

Zunaj je nastal že mrak in naenkrat sta park in dvor zasijala od tisočev električnih luči, ki so obsule z bajno svetlobo vso oko- lico orlovskega dvora. Gosti so šli na veliko altano, da bi se nagledali krasnega prizora, kateri je trajal celo uro. Tudi ljudstvo iz sela je bilo puščeno v park. Gledalo je to čudo in zdelo se mu je, da se vse, kar vidi okoli sebe, koplje v jasni mesečini. Zavzeti so gledali seljaki drug drugemu svetlo-blede

In narod je poveril Jenku svoje zaupa- nie, narod je v neštetihi viharjih zvesto stal ob strani svojega Jenka! Ni pritisk od zgo- raj, ni vse peklenske spletke od strani so- vražnikov niso omajale vere naroda v poštenje Slavoj- a Jenka. Rekli smo, da niso radi osebe Jenka hoteli moralno ubiti to osebo. V osebi Jenka so hoteli smrtno raniti narodno stvar v Istri. Strup, ki naj bi ugonobil Jenka, naj bi razjel narodno slovensko stranko v okraju podgrajskem!

V Jenku je poosebljena naša narodna stvar. Jenka ime pomenja — program! Zato so hoteli ubiti osebo Jenkovo.

Često je Jenku krvavelo srce, ko je videl, kako mu peklenska zloba gazi pošteno ime. — Ali rodoljubje njegovo je bilo vsikdar močnejše nego njegova žalost: nikdar ni klonil duhom. Naj je sovražna sila še tako pritiskala nanj, duh se mu je vendar vsikdar vpenjal visoko ob tisti opori, kateri pravimo dobra vest, zavest lastnega po- štenja.

In Jenko je zmagal. Največi njegov triumf pa je, da on stoji tudi danes po koncu, kakor vsikdar: jasnim čelom, oprt na neomajano zaupanje naroda, dočim ravno oni, ki so ga hoteli moralno ubiti in kisoga najbolj progan- jali, lažijo danes okolo — mo- ralno poraženi!

Jenkovo ime je program. Jenkov triumf je triumf poštene stvari! In v tej zmagi po- štenja nad nepoštenjem, pravice nad krivico je jamstvo, da narodu našemu v Istri pride vstajenja dan! Zato smo danes v duhu zbrani v hiši rodoljubja v Podgradu in kličemo nje gospodarju iz dna duše: Hvala Ti navsem! A pla- čilo za vse, kar si storil in pre- bil radi nas vseh, Ti pride, ko seme, ki si je sejal v viharjih, dozori v plemeniti sad mir- nega razvoja naroda do blago- stanja in — narodne svobode! Čast Tebi, naš Slavoj Jenko!

obraz, kakor da so vstali iz grobov. Starejši ljudje so majali z glavo ter govorili: »Evo, kaj vse more denar!« Slišali so od grajšča- kovega gozdarja, da stane grajščaka ta »ko- medija« več tisoč goldinarjev, da se more kako uro naslajati.

Po eni uri so luči v parku ugasnile, razun na glavni poti, ki je vodila od javne ceste skozi park do dvora. Tudi dvor je ostal razsvetljen in je imel tako ostati, dokler ne odidejo spat.

Čim so električne luči v parku ugasnile ter se je stemnilo okoli dvora, je prišlo novo iznenadenje. Svetle, visoko leteče rakete so švigale v zrak in ko so dospevale najvišje, začele so pokati, a potem sta s hkratu prika- zavali črki modrikaste barve »B. M.«, ini- cijali imena orlovskega gospodarja, Branimira in Melite. Gospodarski upravitelj je bil pri- redil tudi ognjemet, da bi povelil svečanost. Bil je sicer diletant v pirotehniko, ali umel je ta posel bolje, nego marsikateri pirotehnik strokovnjak.

Priprosti ljudje so se čudili tem umetel- nim ognjem še bolj, nego li oni razsvetljavi. Ko so gledali ta solca, metajoda iz višine zvezde vsake barve, kolesa in vodomete iz po- kajočih isker, so glasno vzdihovali od začu- denja ter se križali. Produkcija je tekla hitro in za pol ure so bili umetelni ognji dovršeni. Gosposka družba je sela na to k večerji v

Narodni radikalizem.

(Dopis s Kranjskega.)

(Zvršetek.)

Oportunizem je taktika obzirov in hi- trega zadovoljenja. Pred leti je n. pr. pred- lagal neki list, da naj Slovenci opustimo iz svojega programa našo prvo zahtevo, narodno samoupravo, češ, da to draži Nemce. Tako se zdaj tudi na Kranjskem z Nemoi počenja: v Ljubljani se zdaj nimamo dosti slovenskih trgovcev, o volitvah v trgovski gremij smo imenitno propadli — ne da bi nas bilo sram in ne da bi nas bilo to vspodbudilo k delu — vse le iz obzirov do nemškega trgovca, češ: tudi njemu treba zaslužka! Ne pomislimo pa na staro resnico, da je Bog samemu sebi brado najprej vstvaril! Nam pa je slovenske trgovine, posebno veletrgovine, krvavo treba.

Oportunisti lahko zadovolji vlada z malo koncesijo. Na Kranjskem je za to vrsto taktike zdaj moderni izraz: »politika drob- tinic z vladne mize«. Slovenci smo dobili že prav trdo kožo, privadili smo se že prena- šati z manjšano krivico, tako, da se nam zdi že nekam preveč, če zahtevamo kar naenkrat popolno pravico. To pa hoče radikalizem in že samo to, da zahte- vamo popolno enakopravnost, se nekaterim zdi šovinistično. Naš radikalizem nikdar ne posega v tuja prava, on zahteva le naše pravo, le to, kar koristi Slovenstvu, brez škode za soseda, le to, kar bi nam zagotovilo obstanek.

Kje pa leži vir ali korenina zla, ki tlači slovenski narod? To vprašanje je prvo, ki si je mora staviti naroden radikalec. Premno- gokrat se dogaja, da se kdo z vso vmeno bori za kaj, kar ni niti v nevarnosti, ali pa kar zanj nima pomena. To se zdaj godi pri naših strankah. — Kaj manjka Slovenstvu na zunaj, tega ni tako težko spoznati: ali to kar manjka našemu rodu na znotraj, kar manjka našim ubožnim slojem, o s o b i t o našemu kmetu, to moremo spoznavati le tako, da se podajamo med na- rod in proučujemo, kje da se mora za- staviti z dobro urejeno, proračunjeno in or- ganizovano pomožno akcijo. Da nam treba gospodarsko vsestransko delati, je zdaj menda jasno že vsakomur. Da se pa vspo- sobimo za to delo, v to treba naobrazbe.

velikej, sijajno razsvitlenej dvorani, dočim so kmečke ljudi pogoščali z vinom in pivom, pa belim gosposkim kruhom, katerega imenujejo navadno »kolač«.

Mala gosposka družba je bila jako ani- mirana, a to ni bilo čudno. Razun župnika, so bili vsi ljudje mlade dobe in posebni znanci. Tudi Melita, ki je bila po poti mol- čeča in resna, je postala hkratu jako dobre volje ter je z velikim županom, ki je sedel tik nje, zbijala objestne, ali bistroumne šale, kar jej sicer ni bilo v navado.

Ali tudi spodaj med seljaki je rastla dobra volja vedno bolj. Vino in pivo je sto- rilo svoje. Ljudje so se razburjali bolj in bolj, mladeniči in dekleta so se zbirali v skupine, začeli zbijati šale, prijemati se okoli pasu in poigravati se. Mladeniči so si že deli postrani klobuke, a dekleta in mlajše snahe so pri- zdigovale predpasnike, kakor da se hočejo razvrstiti v kolo. Le da bi bil gajdaš*) tukaj. Ni prošlo niti šest minut, in evo, gajdaša med njimi! Dovel ga je sam upravitelj med nje ter jim je govoril: »Gospod grajščak želi, da bi plesali kolo.... Dajte torej! Ali samo lepo in pametno!« Zatem je dodal tišje: »Da ne pojete kakke nedostojne pesmi! Ste-li slišali?« (Pride še.)

*) Gajdaš-diplar-godec z diplomami (Dudelsack). Op. uredn.

RODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

I.

Tik boudoira je bil salon, čijega strop je bil speljan v kupolo. Z njega je visel ogromen svetilnik iz venecijanskega stekla, katero se je ob svitlobi iskriko kakor opali. Ta svetilnik, staro benečansko delo, je ostavil bivši grofovski lastnik svojemu nasledniku v spomin. Melita je vskliknila od radosti, opa- zivša na nasprotni steni ogromno rodbinsko sliko iz Deli dvora. Domači umetnik je pri- kskal tu prizor iz življenja grofovske rodbine, kateri se je vršil v dvorskem parku. V sredini velikega tableau-a je stal Artur v svojej huzarskej uniformi in s svojim malomarnim obrazom je pripovedoval kako pustolovstvo iz svojega častniškega življenja. Mat, grofica, je gledala v svojega ljubimca z napeto po- zornostjo in nekimi zadovoljstvom, dočim je ob ledjih Arturovih sedel oče v naslonjaču iz tratike s še precej čmernim obrazom. Nekaj bolj ob strani je stala Melita v belej, kakor dihla lahkej opravi, igrajoča se z vršički cvetočega slaku modrikaste barve, ki se je

Kulturni napredek ima pa tudi že sam na sebi visoko vrednost! Saj vemo, da se boj med narodi ne dovojuje s kovanimi, ampak z uma svetlimi meči. Če hočemo odpraviti vseh slojev slabosti, moramo tudi vso pozornost obrniti na socialno vprašanje. Naš radikalizem in nacionalizem nastorej dovajata do vsestranskega dela. A kje dobiti delavcev? — Sleherni Slovenci, ki narodno čuti, mora biti požrtvovalen delavec; iz čuta, iz ljubezni do naroda izvira pravo narodno delo! Brez veselja do dela ni dela. In če je že na sebičnem delu za nas same dostikrat treba impulza, koliko močnejša treba, da je vspodbuja na narodnem delu, čegar esencijale je požrtvovalnost! Vsestranska nacionalizacija Slovencev je ena prvih radikalnih točk.

K sklepu še nekaj! Neka tudi mej Slovenci številna sekta so takozvani krišči. Ti le vpijejo, jadikujejo, kedar pa prihaja čas za delo — zbeže! Samo vpitje (ki je sicer včasih dobro sredstvo, ki pa kmalu izgublja svojo vrednost) — samo vpitje brez dela je nasprotno radikalizmu, čegar deviza — ker hoče izriniti vse zlo pri korenini in si je stavil torej težko nalogo — je: delo in zopet delo!

—e—

Politični pregled.

V Trstu, 12. avgusta 1902.

Stavka v Galiciji. V mnogih krajih so židi in žlahočci dobili tujih poljedelskih delavcev, katere plačujejo razmeroma dobro, namreč po 2 K na dan, dočim domačinom niso hoteli povišati dneve od 50 na 75 stot. Tudi na Hrvaškem se je zadnji čas klatilo mnogo agentov, ki so nagovarjali hrvatske seljake, da pojdejo z njimi v Galicijo. Hrvatski listi svarijo pred njimi. — V okraju Kamjonka se že dela v vseh občinah, v okraju Zbaraz stavkajo še le v 6 občinah. Semtertje se je pripetilo kako nasilje. V Obodrowski so domačini napali tuje stavkokaze. Dva domača delavca so o tej priliki aretirali. V Suchorzeceh so aretirali 11 delavcev, v Zurbabiku 12 in v Kamniopolju 14. — Slovanski listi vseskozi obojajo vedenje zlahte in nje židovskih zaveznikov.

Viteški Madjari proti Slovakom.

Dne 6. t. m. je imelo dobrotvorno društvo Slovincin »Živena« v Turčanskem sv. Martinu svojo glavno skupščino. To priložnost so porabili Madjari, da zopet kličejo državno oblast na pomoč proti Slovakom. Drugega niso sicer mogli opaziti na zborovanju, nego da so bila vabila obrobjena se slovaškimi narodnimi barvami in da je prišlo na slavnost tudi 72 Čehov iz Češke in Moravske — a že to jim zadostuje. Čehom bi se moralo, po mnenju madjarskih novinarjev, na vsaki način zabraniti obiskovanje slovaških skupščin. — Potem bi ostali Slovaki izolirani in njihova zborovanja bi ne imela značaja narodnih manifestacij, ampak le obeležje domačih zabav. O tej priliki se jezijo madjarski listi tudi nad širjenjem slovaških »puntarskih« knjig in novin in nad razpisom 35 natečajev za brezplačna mesta slovaškim dijakom. »Budapesti Hirlap« piše sicer, da je »Živena« se svojim zborovanjem doživela »ljasko« — pa vendar toliko jeze nad Slovaki in Čehi! To kaže, da stoji madjarska stvar ne precej šibkih nogah; sicer bi se Madjari ne razburjali radi takih »malenkosti«.

Proti izseljevanju. Predvčeršnjim se je vrnil v Temešvaru na Ogrskem dobro obiskan šoh poljedelecev, na katerem so razpravljali o glavnem znaku sedanje gospodarske krize: o vprašanju izseljevanja. Ali če niso sklenili družega, nego to, kar poročajo brzojavke, potem bi bili kongresisti lahko tudi doma ostali. Kajti to, kar so sklenili, je proketo malo v razmerju z važnostjo vprašanja. Sklenili so: 1.) kongres naj se obrne do vlade s prošnjo, da poviša pristojbino za potne liste in da se onim osebam, ki niso še zadostile vojaški dolžnosti, sploh ne izdajajo potnih listov v teku enega leta. 2.) vlada naj proganja agente, ki vabijo na izseljevanje; 3.) pisma in pošiljatve takih agentov naj se konfiscirajo; 4.) izseljenci, ki nimajo potnih listov, naj se po odgonu odpravijo zopet v tiste kraje, kamor so pristojni.

Družega niso menda nič sklenili zbrani možje v Temešvaru. Podobni so zdravniku, ki bi se brigal le za mrzlico, ne pa v prvi vrsti za bolezen, ki provzroča mrzlico! Mrzlica je menda le sprejemljiva vsake težke bolezni. Tako so tudi agentje, potni listi, agita-

cija, le pojavi, ki spremljajo bolezen iz seljevanja. Bolezen sama pa ima svoj vzrok v gosp. krizi. Vprašanje izseljevanja je del v vel. kompleksu socialnega vprašanja. Kakor zdravnik gleda, da tudi blaži mrzlico, tako morajo — temu ne oporeka nikdo — tudi oni činitelji, ki so poklicani, da ležijo bolezen izseljevanja, obratiti svojo posebno pažnjo agentov in pa onim, ki se hočejo izseljevati. Ali ne v prvi vrsti njim, kamo-li samo njim! Kakor policijske oblasti lahko zapirajo ljudi, posamičnike, nikdar pa ne idej in celot, ki služijo kakideji, tako je naravnost blazno misliti, da bi samimi veksacijami, s težavami o izdajanju potnih listov in s proganjanjem agentov udušili misel na izseljevanje. Mase, celote, so konservativne in se rade krčevito drže svoje grude. Posamičniki morejo siliti v svet; posamičniki pa ne štejejo in iz njihovega odhajanja ne more navstajati kalamiteta za celoto, za skupnost. Usodno za celoto pa more postati, ako ljudje odhajajo v večem številu, kajti tako izseljevanje je znak slabšanja gospodarskih razmer. To slabšanje pa zopet napreduje v isti meri, kakor se množi izseljevanje. Slabi gospodarski odnošaji provzročajo misli na izseljevanje, izseljevanje zopet slabše odnošaje. Tako je eno v kavzalni zvezi z drugim in eno deluje na drugo.

Mase — kokor rečeno — se ne izseljujejo, ako niso siljene v to. Če se kmečki ljudje izseljujejo v večem in večem številu, je to le znamenje, da doma ne morejo živeti, da doma nimajo več življenjskih pogojev, nimajo več virov potrebnim dohodkom, oziroma, da doma ni več pravega razmerja med pridobinskimi odnošaji in javnimi dolžnostmi ter lastnimi potrebami. Prvi niso več taki, da bi ljudstvo moglo zadoščati drugim in si nabavljati potrebno za življenje. Kjer pa je nastalo tako nerazmerje, je — gospodarska kriza. V tej je kal bolezen: tu je vzrok izseljevanja!

Dokler narod more izhajati doma, ga noben agent ne izvabi v Ameriko in ne Lo (narod namreč) nadlegoval oblasti zaradi potnih listov, pa naj je že pristojbina nizka ali visoka.

Država naj ustvari, oziroma vspostavi ljudstvu zgubljenost možnost življenja in izhajanja na rojstni grudi, naj s sredstvi, ki jih ima na razpolago — in da jih ima res, temu v dokaz je fakt, da jih v obilni meri troši v druge namene — začne borbo proti gospodarski krizi, naj se ne le z besedami, ampak tudi z dejanji zaresno loti socialnega problema, naj makari, če je potreba, marsikaj družega, ki se jej zdi potrebno, zapostavi nekoliko, da — z eno besedo — vspostavi ljudstvo, izlasti našega kmeta, da bo laglje premagoval težave borbe za ekzistenco — pa se izseljevanje v takih dimenzijah, da navstaja kalamiteta za skupnost, neha samo od sebe.

S proganjanjem agentov in višanjem pristojbin na kake potne knjižice, z veksatoričnim postopanjem, se ne rešujejo socialni problemi in gospodarske krize ter njihove posledice. Izseljevanje pa je le posledica gospodarske krize. Ljudje ne morejo živeti doma, pa silijo v tuji svet! Dejstvo pa, da se jih mnogo žalostno pogublja v tujini, ne manjša čisto nič krivde oziroma zamud javnih uprav, kakor tudi to žalostno dejstvo ne odpravlja misli na izseljevanje. V tem pogledu govore skušnje dovolj glasno. Koliko naših ljudi je bilo že ljuto prevarjenih, koliko se jih je že tužno pogubilo! In vendar se ljudje — izseljajo dalje.

Torej?!

Obisk italijanskega kralja v Berlinu. Dne 27. t. m. prispe kralj Viktor Emanuel na postajo Wildpark pri Potsdamu, a 28. t. m. predpoludne v Berlinu. O tem obisku pripovedujejo v političnih krogih rimskih, da je namenjen nadaljevanju razpravljanja o raznih vprašanjih, o katerih sta že govorila grof Bülow in grof Lamsdorf v Revalu, a jih nista še rešila. Nemški in italijanski vladar, odnosno njiju politični možje da bodo o političnih vprašanjih, tudi izvenevropskih, le menjavali splošne nazore; do kakšnega specialnega dogovora ali pogodbe pa da ne pride.

Tržaške vesti.

Novi tržaški škof. Naš škof dr. Nagl se nahaja sedaj v Toplicah na Dolenjskem in ima priti v Trst dne 21. t. m. Pred njegovim prihodom mora zavladati v Trstu mir!

Zato pa je monsignor Petronio na povelje »rusega« mladiča zopet vzdignil palico in udaril poslovenskih svečeni-kih in slovenskih verniki! Zadeta sta v prvi vrsti sv. Jakob in naš tužni Rojan. Pri sv. Jakobu je v službi vrli slovenski svečenik, č. g. Vinko Dolenc, ki je znal z lepimi propovedmi zbirati v cerkev slovenske delalce. Sedaj je premeščen v Kastav kakor zadnji kapelan. To mu je plača za požrtvovalno delovanje v Trstu!

Hudo je zadet tudi Rojan. Č. gosp. Škabar je tra v peti našega »mnogočastitega« Jurizze. Isti ve mnogo; zato bi mogel znati tudi morda našemu Jurizzi neljubih stvari. — »E koša mai!« »proč žnjim!« In tako so v Rojanu na suhem. Zato so pa vdobili takega italijanskega kapelana, kakor ga še ni bilo pri nas. On bo razlagal Rojančanom življenje — ne razbojnikov — ampak svetnikov Cirila in Metodija. Narod je skrajno vznemirjen, pripravljajo se oster protestni shod. Tak je mir, ki ga pripravljajo v Trstu za prihod novega škofa!

Ali ne bi bil mogel naš škof Nagl ukazati Petroniju, da brez konzistorija ne sme izdajati dekretov? Za Slovence se — kakor vse kaže — bližajo hudi časi — tudi v cerkvi!

Slavje lonjerskega novomašnika. V nedeljo dne 10. t. m. vršila se je na prijazni Katinari redka slavnost: gospod Anton Čok, člen ugledne in radi njenega rodoljubja in poštenosti občno spoštovane rodbine iz Lonjera, stopil je prvič pred altar, da daruje Najvišemu nekrvavo daritev. O tej priložnosti se je veliko število njegovih sorodnikov, znancev in prijateljev od blizu in daleč, da poklonijo gospodu novomašniku svoje čestitke ter se z njim radujejo na tem velepomembnem dnevu. Zastopana je bila v velikem številu duhovna in posvetna inteligenca, kar najlepše priča o simpatijah, ki jih uživa gospod novomašnik v vseh krogih. Najprijetnejše smo pa bili iznenadjeni, da je počastil slavnost s svojo navzočnostjo splošno priljubljeni zastopnik tega okraja, gospod dr. Otokar Rybař. Ob 10. uri vil se je spreved, z g. novomašnikom na čelu, iz župnega dvorca v farno cerkev, kjer je pred. g. župnik Slavec pričel svojo slavnostno propoved. Med drugim je slikal v izbranih besedah razne težave in neprijetnosti, ki jih mora pretrpeti duhovnik! In to ne samo od drugorodcev, temveč v sedanjih razburkanih časih tudi od lastnih rojakov. Ob zaključku je polagal novomašniku na srce, naj se spomni o tej priložnosti naroda iz katerega je vzklik, da si bo mogel priboriti enkrat boljšo bodočnost. Po cerkveni slavnosti krenili smo na novomašnikov dom v Lonjer, kjer je bil prirejen za obed krasen prostor, obsenčen po košatih kostanjih ter čarobno preprežen z neštevilnimi trobojnicami. Krasno vreme, svečanost dneva in izbrana družba zlivala so se v najlepšo harmonijo, ki nas je spravila v najboljše razpoloženje, v kar je seveda mnogo pripomogla izvrstna kapljica terana.

Prvi se je oglašil domači župnik, pred. g. Kosce, ki je med drugim želel g. novomašniku, da postane značajan in vnet duhovnik. Na to je vstal g. novomašnik, da pozdravi navzoče goste, ki so se tako polnoštevilno odzvali njegovemu povabilu ter se je zahvalil svojim dobrotnikom, pred vsem svojim starišem in g. župniku na trudu in požrtvovalnosti, s katero so ga vzgajali, da je dosegel tako čast. V vznešenih besedah dal je duška rajskemu veselju, ki preveča danes njegovo dušo. Občno pozornost je obrnil nase se svojim nastopom g. dr. O. Rybař, ki se je dotaknil v svojem govoru propovedi pred. g. Slavec, ko je ta opozarjal g. novomašnika na razna zaničevanja in zasramovanja, katerim je izpostavljen duhovnik, ne samo od strani tujecev, temveč tudi svojih rojakov! Menil je, da to velja za one pokrajine, kjer vihra bratomorni boj, ne pa, hvala Bogu, za Trst in Istro. Mi odločno obojamo — je rekel govornik — one, ki odrekaajo duhovniku pravice udeleževati se javnega življenja kakor drugi svobodni državljani ter ga zavračajo v zakristije. Nasprotno, govornik pozivlja še g. novomašnika, naj deluje z enako vnemo na verskem in narodnem polju. Saj se v nobenem drugem stanu ne dajo spajati stanovske in narodne dolžnosti v lepši sklad nego ravno pri duhovniku. Nadeja se torej, da bo g. novomašnik, sledé vzvišeni izgled domačega župnika, bivšega deželneega poslanca g. Kosca, vedno stal v prvih vrstah narodnih boriteljev.

Iz-med drugih govornikov omenjam še onega čast. g. Štembergerja, ki je v navdušenih besedah, prevevanih skozi in skozi najčistejšim rodoljubjem, povdarjal potrebo složnega delovanja med duhovno in posvetno inteligencijo, da naš narod enkrat zapusti Kalvarijo svojega trptjenja ter doseže Sion narodnega vstajenja!

Slovenci pa imamo to hvalevredno navado, da se ob vseh prilikah, žalostnih in veseljih, spominjamo one družbe, ki tvori na naši izpostavljeni točki jez proti navalom naših sovragov, družbe sv. C. in M. Tudi tu nismo pozabili svoje narodne dolžnosti in smo na predlog g. dra Černetca, ki nam je v lepih besedah predložil družbin pomen za nas, nabrali v ta namen 58 K 84 st.

Medtem se je razplela na vseh koncih dolgega omizja animirana in živahna zabava, ki je najlepše pričala o izbornem razpoloženju gostov.

Med neprestanim petjem, govori in napičnicami prišla je le prehitro pozna ura, ko smo se razšli s prijetnim zadoščenjem, da smo zopet enkrat imeli priliko pozabavati se v tako izbrani narodni družbi.

Sklepam z iskreno željo, da vzklije g. novomašniku s tem dnevom najsrečnejša bodočnost in da mu delovanje njegovo v Gospodovem in narodnem vinogradu prinese sotereterega sadu. Častitljiva roditelja pa, ki sta nam vzgojila tako značajnega, skozi in skozi narodnega sinu, dobila sta najlepše zadoščanje v vsestranskih simpatijah, izkazanih istemu.

Umrl je včeraj prisednik (asesor) tržaškega magistrata dr. Aleksander Lauzi.

Po glavni skupščini družbe sv. Cirila in Metodija. »Le radi dobre stvari« nas prosi neki rodoljub iz Ljubljane, da priobčimo te le opazke:

Zopet je zboroval naš vseslovenski parlament. Z napeto pozornostjo pričakujemo vsikdar poročil s tega zborovanja. Saj smo vsi uverjeni, da je družba sv. Cirila in Metodija najbolj važno slovensko društvo. Veselje nas prešinja, če čujemo o kakem njenem vspehu. Vsi brez izjeme jej želimo najboljše. Tudi naslednje, ponekod grajajoče vrstice so pisane zgolj iz skrbi in ljubezni za družbin prospeh. Brez obzirav, pa iz dobrega namena hočemo povedati nekaj pomislekov, ki jih imamo.

Najbolj stalni in (če bi se stvar primerno uredila) tudi največji dohodki družbini bi morali biti oni, ki jih ima iz čistega dobička izdelkov, ki se prodajajo pod njeno firmo! — Pri nas pa tvorijo le majhen del vseh družbinih dohodkov. Pri užigalicah je dobička le 700 gld.? Odkodi to? Saj so vendar precej razširjene in precejne tudi niso, kakor smo čuli na glavni skupščini. Zdi se nam, da krivda ne leži prav nič na odboru, marveč ponajveč na založniku. Pred vsem bi moral založnik za blago bolj — agitovati, agenti naj bi je ponujali po vseh krajih. — Dalje pa jih tudi ne sme prodajati s prevelikim obzirom do — samega sebe! Če je dobil trgovec kako družbino blago v prodajo, postaja njegova firma slovita. Gotovo prodaja poleg vžigalic, a zaradi njih, mnogo drugega blaga, ker se prav pogosto naročilo za vžigalice pridodaja še naročilo za kaj drugega. Sicer pa priznavamo, da treba poleg režijskih stroškov poplačati trud, le previsoko ne. Čujemo, kako vrlo postopa v tem oziru zastopnik družbe sv. Cirila in Metodija za Istro; kako spravlja družbine vžigalice celo med tujce: celo v laških gostilnah — da niti ne gov. rimo o slovenskih — imajo hrvatske vžigalice, — ker so ceneje nego druge, ker jih založnik prolaža z manjšim dobičkom, računaje: dobiček je dobiček, vžigalice mi pa tvojna izdelka, kolikor hočem! Čuje se tudi, da se pri nas — če je kdo z dežele naročil pri založniku zaboj vžigalic, ne da bi izrecno pridelal besed »Ciril in Metodije« — dogaja redno, da dobiva druge, pri katerih ima trgovec ves dobiček, da si je skoro gotovo, da si je naročnik mislil na družbino vžigalice in bi se mu tudi sicer, kakor Slovincu, lahko brez pomislekov poslale te poslednje.

Pri cikoriji g. založniku ne moremo nič očitati. Kvaliteta je izborna, česar se v začetku ni moglo reči; zdaj pa so tudi najmerodajnejše »kofetarice« edine v tem, da je boljše nego Franciska.

Vsi drugi izdelki so nesli minimalno. Poleg nezavednega občinstva so tudi tu mnogo krivi g. založniki. Agituje se za blago

vse premalo, pri nekaterih prav nič; v nobenem listu ni čitati kaj o njem, niti med inserati ni ničesar. Najbolj se agituje gosp. Bonač za svinčnike, in vendar jih n. pr. v vsej Ljubljani ne dobivaš drugod, nego — pri njem samem! Kvaliteta je izborna. Voščila (biksa) menda ni dobiti na vsem Kranjskem. Vsaj naznanjeno ni nikoder. Po prodajalnah ti ga seveda sam nihče ne ponuja; od občinstva pa bi bilo le preveč zahtevano, da bi hodilo še le vpraševati po vseh prodajalnah. Isto velja glede mila (ki se prodaja v premajhnih kosih) in glede ostalih izdelkov. Ali bi ne bilo umestno, da bi se za vse družbine izdelke napravile lične tablice, katere bi sleherni narodni trgovci moral izobesiti na vidnem mestu? To bi prvič zelo koristilo družbi, drugič pa bi tudi občinstvo začelo dobro spoznavati prave narodne trgovce od nemških, s katerimi bi potem lažje obračunilo.

Sl. odbor naj uvaža ta nasvet; to bo gotovo družbi le v korist.

—e—

K petdesetletnici Slavija Jenka smo prejeli:

Nad Podgradom štrle navpik razvaline Starega gradu. Zob časa razje gotovo še zadnji stolp, ki se slabotno vpenja v zrak; v prah in pepel se vsujejo še zadnji ostanki... Mari najjočemo nad njihovo usodo? Nikakor ne! Niti edna solza sožalja naj nam ne kane na ona tla!

Srednjeveški grajski ni poznal ljubezni do podložnega mu sobrata. On — tuje — ni imel sreča za naš borci narod. Bič (namesto pouka), je bil pripravljen na grajskem dvorišču za vsaki malenkostni prestopok našega kmeta.

Vendar-le je propadel grad, propadli so grajski, a mi smo tu, mi živimo!

Zakaj? Zato, ker Bog ne plačuje vsake sobote, a plača prej ali slej! V nas so ostale zdrave, mlade moči; mi smo sposobni za življenje! Te zdrave, mlade sile so preživele in ugonobile umetno moč in grešno nasilstvo. Narava se je maskevala nad našimi tlačitelji!

Ali nekdo je moral priti, ki je naše speče moči prefrnil iz sna nezavednosti k novemu življenju in delu. Veterček sladke nadeje v boljše bodočnost je zasumel še le takrat, ko je prišel v podgrajsko občino — kakor z nebes poslan — čili sokol Slavoj Jenko.

Tudi on je vitez, ali ne kakoršni se še šopirili nekda na sedanji »Gradini«, temveč moderen vitez narodnega dela in človekoljublja.

Mnogo tolažilnih in krepilnih besed je slišal njegov občan; ali ne samo z besedami, ampak tudi z dejanskimi podporni je Slavoj blazil bedne, kjer mu je bilo možno.

Njegovih prsi ne krasijo zaslužni križci s kronami, ali zato čuti v srcu sladko zavest, da ni zastoj živl polovico veka, kakor mnogi se zlatimi križci....

Napredek podgrajske občine je nerazdružljiv z Jenkovim imenom in bodoča zgodovina narodnega preporajanja bo morala obsegati tudi poglavje o — Slaviju Jenku. Ne hučno, temveč na tihem je deloval kakor mravlja kakor župan podgrajski in še deluje, vedno nesebično, kar je karakteristična črta le pri jeklenih značajih in resničnih rodoljubih ker, žalibog, imamo tudi rodoljubov, katerih rodoljubje bazira na egoizmu in časti-hlepnosti.!

Njegovo neutrudno politiško delovanje v deželnem zboru naj opiše bolj vešče pero. — Slava značajnemu rodoljubu in istrskemu sokolu — Slaviju Jenku!

Obletnica in dvajsetletnica razvitja zastave »Del. podp. društva«. Take so se pokazali zopet in vnovič, kakoršnji so bili vsikdar ti naši pošteni delavci! Kmalu po 7. uri zjutraj so se začeli zbirati v društvenih prostorih in pred istimi. Prihajali so eden za drugim, ali posamično ali v celih grupah. Na prostoru pred društvenimi prostori je postajalo čim gošče. Kmalu po 1/2 8. uri je bilo že vse gosto: glava ob glavi so stali — velika četa mož z resnimi obrazi, žuljavo roko in dobrim, nepokvarjenim srcem v prsih. Skozi vso to resnost na licu, ki se le prav označa pravega moža, pa je odseval ob enem jasno viden izraz zadovoljstva v srcu, ki jim je je porajala zavest, da so prišli vršiti svojo dolžnost, slaviti svoj dan, svoj — praznik dela.

V ulici Molin piccolo se je mrgolelo ljudi. Nestrpno so pričakovali svojega praporja. A ko se je pojavila na ulici lepa zastava, zasumelo in završelo je po vsej množici kakor

klici iz ere: glejte, ta je naša, to je simbol našega jedinstva, to nam je zvezda vodnica — pod to zastavo nahajamo vsikdar svoje zatočišče: materialne podpore in tolažbe v nesreči, moralne vspodbuje v dnevih težkih borb, pouka in razvedrila v urah odmora in počitka!

Kakor najbolj disciplinirana četa so se v hipu razvrstili v dolge vrste, godba je zavisirala veselo koračnico in ta masa se je začela premikati. In kako so stopali! Trdim, sigurnim korakom, kakor morejo le možje, ki vedo, da je to poštna pot, po kateri hodijo v svojem življenju, živeči sebi, dragim svojem in svojemu rodu! Tako stopa mož s plemenitim ponosom v duši. Okna po hišah so se odprla v hipu in se napolnila z gledalci, a po vsej poti do cerkve je mrgolelo ljudi obeh narodnosti. Zabeležiti pa moramo resnici na ljubo, da je ni bilo čuti tudi od drugorodcev nijedne nemile besede.... Ravno ob tej priliki se je pokazala velika razlika med nekda in sedaj. Nismo optimisti, da bi hoteli trditi, da nas ljubijo ti drugorodci. Ne, dotlej bo trebalo še mnogo bojev ali respekt so začeli dobivati pred nami. To pa je ravno moralen triumf, s katerim se moremo ponašati. In do tega trumfa so nam v veliki meri pripomogli tisti korenjaki, ki so v nedeljo toli ponosno stopali za svojo zastavo. Zato se tudi mi ponašamo žnjimi, zato kažemo nanje ponosom: ti so naši! Poštenim delom, pridnostjo svojih rok in značajnim nastopanjem delajo ti možje čast našemu rodu in izsiljujejo v nasprotniku — respekt!

Cerkev sv. Antona novega, v kateri je prostora za do 4000 ljudi, se je napolnila v hipu, da ne bi padla — kakor se pravi — niti igla na tla. A vsi ti, ki so našli prostora v cerkvi, so bili še le en del onih, ki so prikorakali za zastavo. Vsi drugi so morali ostati okolo cerkve in po stranskih ulicah. Na sv. maši je pel možki zbor »Slov. pevskega društva« pod osebnim vodstvom g. pevovodje Srečka Bartelja. In pel je naravno — divno. Soglasna sodba veščakov je bila, da v cerkvi ta zbor nikdar še ni tako pel.

Zbor je pel znano Volaričevo mašo, ki je — v nasprotju z drugimi cerkvenimi, v resnici pa teatralnimi skladbami — res prevečana cerkvenim duhom. Velika cerkev sv. Antona je znano neakustična, v tem večo čast je zboru, da je skladlo vendar dovel do pravega efekta. Posebno »Svet« vpliva svečano ganljivo vsled svojih lepih akordov. Pred povzdigovanjem je pel g. Josip Prunk novo kompozicijo g. Josipa Mandiča: Zdravo Marijo! Skladba je zložena za bariton-solo. Uvodoma pričenja z recitativom, a potem, po malem intermezzu orgelj, prehaja v mirno majestozno melodijo ter zvršuje z akordijoznim koralom. Kakor vseskozi, je spremljevanje, posebno v zadnjem delu efektno.

Po povzdigovanju je pel gosp. Srečko Bartelj ganljivo Volaričevo »Molitev«. Se svojim zvonkim, lepo obkroženim baritonom je kaj srečno reproduciral duh, ki ga je skladatelj dal skladbi.

Po maši se je vračal spreved v istem redu. Ponosno je vihrala naša zastava, in veselo, zmagozvestno je zvenela po tržaških ulicah naša maršeljeza — naš veličastveni »Naprej«. Razlika je bila le ta, da je bila še »čča gneča po ulicah in da je bil spreved še daljši. Kar ni hotelo biti konca, da si so korakali po 6, 8 v eni vrsti... Ptujci, katerih je bilo te dni mnogo v Trstu, so kar gledali začudeno.

Ulica Molin piccolo se je zopet napolnila z množicami. Ko je godba, dosepevša pred društvene prostore, avirala cesarsko pesem, je množica zagromela živio in slava-klicev, ki so se ponavljali dalje, dokler se ni zastava pojavila na oknu. Tedaj je še enkrat zagrmelo in množica se je razšla mirno, dostojno. Vsa predpoludanska slavnost se je izvršila v tako lepem redu, da je bila le v dokaz, da tudi naše niže ljudstvo predstavlja element dela in element — kulture, da je to element, ki morale oplodovati življenje, kjer živi...

O popoldanskem delu slavnosti sporočimo jutri.

Iz-pred sodišča. Včeraj se je vršila na tuk. deželno sodišču razprava proti Ivanu Gismondi, Angelu Naccari in Josipu Medlešiču radi javnega nasilstva. Vsi trije so bili, kakor smo poročali svoj čas, po noči med 21. in 22. prošlega julija aretirani v ulici Giuliani blizu gostilne »Ai cavallini«, in sicer radi javnega nasilstva. Ivan Gismondi se je

upiral stražniku Leopoldu Guliču, ki ga je hotel aretirati v trenutku, ko je s kosom lesa adrihal po nekem neznancu. Gismondi je bil obsojen radi zločina javnega nasilstva in radi prestopka proti telesni varnosti (ker je pretepal neznano osebo) v pet mesecev težke ječe. Naccari in Medlešič pa, ki sta hotela z žuganji preprečiti aretiranje prvoimenovanega, sta dobila zaradi zločina javnega nasilstva vsaki po en mesec težke ječe. Pri vseh se kazni poostri z enkratnim postom na mesec.

Krah električne železnice Trst-Opčine. Iz vira, kateremu smemo verjeti, da je dobro informiran, doznavamo, da so delnice te železnice, kupljene po 100 gld., na tržaški borzi ponujajo po 40 gld. in so torej padle na vrednosti za celih 60 gld., kar je zopet novo in najzanesljiveje znamenje, da niso tako neosnovane govorice, da je ta proga popolnoma zgrešena.

Napad. Avgusta Bizjaka iz ulice Commerciale št. 5 sta pri sv. Justu napala dva neznana razgrajča. Ko se je hotel obraniti noža, dobil je Bizjak precej veliko rano na roki. Na zdravniški postaji so mu obvezali rano.

Žena mu je ušla! Neki J. P. iz ulice Ghenga št. 5 je javil redarstvu, da mu je, ko je bil na potovanju, ušla žena. Poprej je razprodala vse pohištvo. Zdaj je le vprašanje: po čem žaljuje mož bolj, ali po ženi, ali po pohištvu?

Naša mladina. 16-letnega Justa Bertuzzija iz ulice Cattedrale je mati nekaj oštela. To je fanta tako razburilo, da si je zasačil nož v prsi. Zdravnik društva »Igea« mu je podal prvo pomoč, potem so ga prenesli v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 13. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Lloyd 12, hišna oprava; ulica Valdirivo 12, vino; ulica Corso 9, hišna oprava; ulica Pozzo del Mare 1, hišna oprava; ulica Farneto 31 a in ulica Boschetto 28, oprema v zalogi in aparati na plin; ulica S. Nicolò 10, oprema v zalogi; ulica del Boschetto 24, hišna oprava, kooji, vozovi in konjska oprava; ulica dell' Istituto 10, hišna oprava; ulica Alfieri 2, hišna oprava; Trebče 87, krčmarska oprema.

Vremenski vestnik. Včeraj: topli mer ob 7. uri zjutraj 22.8° ob 2. uri popoldne 26.5° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.8 — Danes plima ob 6.25 predp. in ob 3.8 pop.; oseka ob 11.6 predpoludne in ob 11.6 pop. lundne]

Društvene vesti.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti bo imela dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu svoj vsakoletni redni občni zbor, na katerega so najuljudneje vabljeni Rojančani in Barkovljani.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Iz Kanala** nam pišejo: Tukajšnje veteransko društvo priredi dne 15. t. m. javno tombolo z nastopnimi dobitki: I. cinkina 40 K, II. 20 K, tombola 100 K. Po tomboli bo javen ples. Čisti prihodek je namenjen za nabavo društvene zastave.

Dne 18. t. m., na rojstni dan Njegovega Veličanstva, se udeleži društvo korporativno sv. maše, ki bo ob 10. uri predpoludne.

Vesti iz Kranjske.

* **Slavnost gasilcev v Kamniku** minole nedelje je lepo vspela. Udeležilo se je iste nad 400 gasilcev. Zastopanih je bilo po odposlanceh 143 društev. Dekan Lavrenčič je blagoslovil novi gasilni dom. Na banketu v proslavo 20-letnice kamniškega gasilnega društva je bilo 300 oseb. Častnimi člani »Zaveze« gasilnih društev so bili izvoljeni baron Hein, dež. glavar pl. Detela in dež. odbornik Grasselli.

* **G. Naval Pogačnik**, slavni operni pevec, bo letos gostoval v slovenski operi v Ljubljani.

* **Prisiljenec Jožef Tratnik** je ušel od gradbe deželnega dvorca v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

— **Strašen samomor.** V vasi Meehl na Gornjem Štajerskem je posestnik Kaufmann izvršil samomor na dosedaj menda nov način: legel je na možnar in ga sprožil.

Strel je Kaufmanna vsega razmesaril. Samomorilec je bil na mestu mrtev.

— **Veliko neurje** je bilo prošle soboto zjutraj v Mariboru in okolici. Mej dežjem je padala toča, ki pa, hvala Bogu, ni povzročila večje škode. — Strelne postaje so pridno delovale.

Brzljavna poročila.

Atentat na guvernerja.

CHARKOV 12. (B.) Sinoč se je v glavnem drevoredu zabavišča Tivoli med odmorom štirikrat ustrelilo na guverneja kneza Obolenskaga. Guverner je nekoliko ranjen na vratu. Ena krogla je zadela redarstvenega ravnatelja Berzonova na nogo. Strelca so zaprli, toda njega identiteta še ni določena.

Boj v republiki Haiti.

NEW-YORK 11. (B.) Brzljavka iz Port au Prince javlja: Mesto Petit-Gonave je popolnoma porušeno. Vojujoči stranki obdolžujeta ena drugo, da je zanelila požar. Francoski križar »Dassas« je privež živeža v Petit Gonave in se povrnil od tam z 200 žen in otrok na krovu.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 11. (B.) Ministerski svet je odložil odločitev vprašanja o odpravi izjemnega stanja v Barceloni do povratka vojnega ministra Weilerja.

BARCELONA 12. (B.) Dva delavca, ki sta bila povodom zadnjega štrajka odpuščena, sta umorila svojega prejšnjega delodajalca, tovarnarja Carola iz Ripoli.

Dijaki izpuščeni na svobodo.

BEROLIN 12. (B.) »Berliner Tageblatt« je izvedel iz Petrograda, da je car odredil, naj se izpuste na svobodo vsi dijaki, ki so zaprti v ječah v Smolensku radi nemirov, ki so bili v Moskvi v mesecu februarju. Guverner je izpustil dijake z nagovorom, s katerim jih je pozival na delo in mirnost.

Proti kongregacijskim šolam.

CHALONS SUR SAONE 12. (B.) Na banketu, prirejenem včeraj povodom telovadne slavnosti, je imel senator Gillott govor, v katerem je častital ministerstvu na uporabljanju zakona o združevanju proti chonau-om (rojalist) v Bretagni. — Vojni minister general André je izjavil, da je vlada odločena izvršiti svojo nalogo do zadnjega.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
••• T R S T •••
TOVARNA: V. Tesa, vogal, V. Limitana
ZALOGE: Piazza Rosaria št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJE CENIK ZASTON IN PRANKO
Predmeti postavio se na pa obrod
a il železnico (travco).

Dne 15. avgusta t. l. ob 3 uri pop. vršila se bode običajna

jamska veselica Postojnska

z godbo, plesom in petjem pri izključno električni razsvetljavi cele jame.

Vstopnina 2 K za osebo.

Konec veselice ob 6 uri zveč.

Proti kašlju, grižolu, hripavosti, kataru, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje.
Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

Išče se

hišica s 4 prostori in malo zemljišča v okolici Trsta blizu kake glavne ceste. Ponudbe je pošiljati pisмено: B. Lavrič, poste testante, piazza Giuseppina.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

novi
Ciril-Methodijevo
cikorijo.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovnih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepit s dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obrestii.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropolje, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Grad v Šebing, Inomostu, Ozovec, Ljubljano, Linc, Olomou, Reichenberg, Saaz in Solnohrad, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

J.meevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materiala.
Delavnica. — Inženjerski urad.

TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST

— pri trgu vojašnice. —

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtništvo in kmetijstvo, za dom in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, špirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge medene ali bronene predmete.
MAŠILNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mlino.
PASE iz usnja in drugih materialov.
OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čistilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škropilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd.

Izdelujejo se načrti za napravo tovarnih, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela prevzame.

VELIKA ZALOGA

snovij za moške obleke
iz tu- in inozemskih tovarn

Nasl. Frana Hitty

ul. Barriera vecchia 13.

Velik izbor:

perila, perkalka, cefira, satena.

Specijaliteta podlag (fodre) in drobnarij za krojače.

Naročbe za moške obleke po meri se izvrše po zelo ugodnih cenah v 24 urah.

Na zahtevo vzorci brezplačno in poštne prosto.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti
po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, v gal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

sprejema naročila

vsakovrstnih tiskovin.

TISKARNA „EDINOST“

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev: vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zreblice, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lpenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

• Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. •

• Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljate so poštne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače

k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste

obuvala za moške, ženske in otroke.

Isti popravlja male stvari brezplačno

ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-

valo na debelo in drobno.

Lastnik: **Peter Rehar.**

na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako n-
„Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Naj-
grši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristo-
kratično finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“
je angleško milo sestavljeno iz 42 zlahtnih in svežih
zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma
odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudi-
čice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za
čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje
iste proti odpadanju, plešmi in boleznim v glavi.
„Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljše sredstvo
čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje
iste proti odpadanju, plešmi in boleznim v glavi.
„Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljše sredstvo za
za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto
mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako
bi „Feolin“ ne imel popolnega vspena. Cena komada
1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov
7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st.
Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj,
VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadstr.

V najem

so odda soba z eno posteljo enemu gospodu.
Poizvž se v ul. Torrente št. 34 I. (Krojač-nica Jerič).

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbir boljših in navačnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorisko,

Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanje na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K,
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
prelijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega pregleda, izplačavši v slučaju že-
litve ali prehoda v vojaške zavarovani zne-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei
Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei

Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.